

Poselství 2011
téma propagace

5

Dravci a Vytrvalci ze Zlivi
„nesmrtelné“ oddíly II/3

14

Koshulka
nový pionýrský oděv

17

Větrníky z papíru
námět na rukodělnou činnost

18

Mise 2010 – Air-soft hra

společný projekt Pionýra a 1. PTS Táborník

Pionýr je organizace, která má poměrně široký záběr činnosti. Dlouhou dobu zde byla i aktivní branná činnost, která však v posledním období slábla. Na druhou stranu je zajímavé podívat se na web, kolik odkazů na neorganizované skupiny dětí i dospělých zde najdeme. Air-soft hýbe naší společností a hra na vojáčky je přirozená pro malé kluky i velkým chlapy. Vím, že existuje polemika jestli Air-soft patří do organizace Pionýr, ale tu považuji za legitimní. Více mi vadí, že nejsme schopni uchopit zájmovou aktivitu, která děti baví, a přizpůsobit ji naší organizaci.

Co to vlastně byla Mise 2010. Tato akce probíhala od května, přes prázdniny (prezentace air-softu na třech táborech) a vyvrcholila první víkend v říjnu třídním soutěžením. V pátek proběhl branný závod, kde se účastníci (i z řad veřejnosti) seznamovali s historií armády, speciálních jednotek armády, policie a vězeňské služby, plnili úkoly ve střelbě z různých typů zbraní (pistole, samopal, odstřelovačská puška, kulomet), učili se používat vrhací zbraně (nože a hvězdičky) a poznávat a plnit signály a znakovou řeč jednotek.

V sobotu se všichni sjeli autobusy do bývalého vojenského prostoru Kozí hřbety u Milovic, kde ve spolupráci s Kluby vojenské historie probíhalo několik misí na téma obsazení objektu, pomoc rukojmím, transport materiálu, získání vlajky atd. Na konci celého dne bylo provedeno vyhodnocení a předání bohatých cen všem účastníkům akce.

V neděli pak proběhlo hodnocení pořadatelů a zahájení přípravy na novou misi – Misi 2011.

Na závěr bych chtěl poděkovat dětem na táborech, Káče a Martinovi za práci při zpracování projektu, všem účastníkům a pořadatelům – díky.

kpt. Ing. Tomáš Suchý

Už je to tady!

Už je to tady!

V minulém úvodníku jsem psal o tom, že říjen se krčí mezi dvěma měsíci naplněnými významnými událostmi. Teď už tu máme listopad a s ním nejen pestré barvy na stromech, ale hlavně VII. výroční zasedání Pionýra. Zasedne nejvyšší orgán našeho sdružení, aby rozhodl o jeho budoucnosti nejméně na další tři roky. Heslo použité v titulku připomíná shodou okolností také události listopadové, ale nepoužil jsem ho proto, že bych očekával nějakou revoluci (ať už sametovou, nebo jinou), i když, kdo ví. Spíše jsem ho zvolil proto, že vyjadřuje naplněné očekávání. A ačkoli nejsem vševěd a lidem do hlav nevidím, při různých setkáních a jednáních jsem nabyl pocit, že mnozí na zasedání z různých důvodů čekají jako na zásadní milník. Někteří očekávají, že přinese významné změny. Jiní zase s obavami čekají, jestli se podaří nalézt řešení personálních nesnází. Jiní pasivně vyčkávají, aby se následně mohli přizpůsobit nově vzniklé situaci. Jsou jistě i tací, kteří očekávají, že výroční zasedání nepřinese v podstatě nic nového. Možná se najde i někdo, kdo na něj čeká jako na příležitost.

Nevím jak vy, ale já jsem na výroční zasedání a jeho výstupy dost zvědavý. V příštím čísle (a nejspíš i v tom následujícím) se ty nejdůležitější informace dočtete. Nechme se společně překvapit.

Na závěr jedna prosba – příští dvě čísla budou mít zkrácenou dobu na přípravu (lednové nejméně o týden), proto své příspěvky posílejte co nejdříve.

Jakub

Popisky fotografií – prosba

Mnozí z vás si jistě všimli, že oproti dvěma minulým ročníkům se v Mozaice opět objevují popisky u fotografií. Doufáme, že i pro vás jsou oživením. Chceme vás proto poprosit, budete-li posílat do Mozaiky zprávy z vašich akcí, doplňte u fotografií stručnou informaci o tom, co zachycuje.

Děkujeme, redakce

Kalendárium 2010 – 2011

nabídkový plán akcí a soutěží

13. 11.	Pionýrský Sedmikvítek – ProRock	Praha	POP
19. – 21. 11.	Pionýrský Sedmikvítek – Folklórní tance	Přibyslav	KOPKv
20. 11.	Pionýrský Sedmikvítek – Divadlo	Praha	230. PS Záře
27. 11.	Výroční zasedání Pionýra	Praha	Pionýr
4. – 6. 2.	Ledová Praha	Praha	Pionýr, Nadace Dětem 3. tisíciletí
4. 2.	Koncert Děti dětem	Praha	Pionýr, Nadace Dětem 3. tisíciletí
25. – 27. 3.	Poselství 2011	Mladá Boleslav	Pionýr
11. 5.	Český den proti rakovině	celá ČR	Liga proti rakovině Praha

Nabídka vzdělávacích akcí PVC (výběr)

Hlavní vedoucí dětských táborů

12. – 14. 11. Rajnochovice Zlínské PVC

Obsah čísla 3

1 Pohádkový les
68. PS Lvičata

2 Mise 2010 –
Air-soft hra

4 Informace z jednání
orgánů Pionýra

5 Poselství 2011 –
téma propagace

6 Podzimní stezka
Polabím 2010

7 Evropské setkání
k dobrovolnictví

8,9 Cesty bývalých PS
po roce 1989

10,11 Tržiště nápadů a zkušeností;
Robin a Páťa

12,13 Sami o sobě –
zprávy ze sdružení

14 Dravci a Vytrvalci ze Zlivi –
„nesmrtelné“ oddíly II/3

15 Klíčení – představení
odborných týmů I.

16 Nedejte se zaskočit

17 Nový pionýrský
oděv – Koshulka

18 Jste připraveni
na viry? – kvíz

19 Kaleidoskop

20 Větrníky z papíru –
námět na rukodělnou činnost

foto na titulu: Ondřej Machulda

Mozaika Pionýra – vydává Pionýr pro svou vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 8. 10. 2010.

Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101;

e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o sdružení Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů doc nebo rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk 300 dpi. **Odpovědný redaktor:** Jakub Kořínek (Jakub). **Redakční rada:** Mgr. Martin Bělohávek (Martin), Mgr. Karel Krtička (Krték), Miroslav Jalovecký (Mírek), Jiří Let (Letík), Ing. Lee Louda (Lee), Vlastislav Toman (Hadži). **Ilustrace:** Jiří Filípek. **Grafická úprava:** pixelia.cz. **Tisk:** BOFTISK Nymburk.

Distribuce: Postservis. V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

Mimořádná sobota

V sobotu 9. října se v pionýrském objektu Jizera dělo několik věcí naráz. Mimo jiné zde probíhalo školení ekonomů, o kterém se dočtete více na straně 7. Od pátku tu jednal Výkonný výbor ČRP a konalo se mimořádné setkání předsedů KOP, delegátů ČRP a členů VV ČRP.

Výkonný výbor ČRP neměl tentokrát na jednání tolik času, jako obvykle, přesto musel vyřešit několik aktuálních důležitých otázek. Mezi nimi byly např. revize Liberecké KOP (které byly na jejím základě uvolněny dotace v plném rozsahu) a revize Moravskoslezské KOP (kde jsou bohužel z minulých let zásadní nedostatky). Dále se VV zabýval přípravou Výročního zasedání Pionýra a projekty podávanými na MŠMT na následujících pět let. Schválil změnu garanta královéhradeckého vzdělávacího centra (včetně nového lektorského sboru) a také řadu návrhů na vyznamenání. Velká pozornost byla věnována také informacím z mezinárodního tábora Train for Change, především z hlediska jeho účetního uzavření.

Co dál?

Tak by se dala shrnout náplň mimořádného setkání delegátů ČRP, Předsedů KOP a členů VV ČRP, kteří se v sobotu odpoledne na Jizeře sešli, aby hledali cesty ze současné personální situace, kdy chybí kandidáti na několik klíčových funkcí. Na tento jev bylo na různých úrovních upozorňováno již několik let. S blížícím se Výročním zasedáním Pionýra, které má zvolit nové orgány pro další funkční období, se však toto téma stalo poměrně akutním.

Hlavní otázka zněla, kdo bude kandidovat na předsedu Pionýra. Je ale nutné najít mnohem více lidí, aby byly funkčně obsazeny centrální orgány. A jaké byly výstupy jednání? V obecnější rovině panovala shoda na tom, že sdružení se nachází v situaci, kdy je mimo jiné nezbytné uvažovat o restrukturalizaci jeho řídicích orgánů. Hledání konkrétních cest a modelů by podle většiny přítomných mělo být

jedním z úkolů pro vedení sdružení v nadcházejícím funkčním období. Ohledně kandidatury na předsedu Pionýra se vyslovili dva lidé. První z nich je současný předseda Pionýra Petr Halada z 8. PS Příbram. Druhým kandidátem, který svůj záměr oznámil, byl Pavel Zdráhal z brněnské PS Kostka. Oba jsme oslovili s několika otázkami, z odpovědí jasně plyne, že je opět jen jeden kandidát:

Pavel Zdráhal

Z jednání ČRP jsem odjížděl s tím, že moje kandidatura skončila krátce po večeři, kdy jsme byli obeznámeni s výsledky jednání předsedů KOP s Petrem. Vnímám velmi vážně, že lidé, kteří se porady účastnili, reprezentují většinu sdružení. Proti jejich vůli se o funkci ucházet nehodlám, tím bych sdružení více uškodil, než pomohl. Navíc, myslím, jasně zaznělo i jaký bude další postup, aby se povedlo Petrovi sestavit fungující tým. K tomu já mohu pouze popřát hodně úspěchu a šťastnou ruku.

Petr Halada

1) Proč ses rozhodl kandidovat na předsedu Pionýra?

Téměř před dvěma lety jsem jasně prohlásil, že na předsedu našeho sdružení v roce 2010 již kandidovat nebudu. Mezitím jsem vytipoval a oslovil tři potencionální kandidáty na nového předsedu Pionýra. Bohužel všichni tři postupně svou kandidaturu odmítli. Protože do dnešního dne není veřejně známý žádný kandidát na předsedu Pionýra ve volbách na VII. VZ Pionýra, rozhodl jsem se, že kandidovat za určitých podmínek budu. Podmínky jsou

Petr Halada na mimořádném setkání představitelů Pionýra

pouze personální. Tedy konkrétně, obsazení míst místopředsedů, členů VV ČRP, Revizní komise Pionýra a místa vedoucího Ústředí Pionýra. Protože jsem nový tým lidí pro vedení naší organizace pro roky 2010 - 2013 z výše popsaných důvodů nepřipravoval, očekávám od jednotlivých krajů návrhy na obsazení funkcí.

2) Můžeš představit svůj program pro následující funkční období?

Ten se musí vyprofilovat právě s členy nových orgánů, ale já osobně bych se chtěl soustředit zejména na přípravu členů sdružení pro výkon funkce, kvalitní vzdělávání na všech úrovních, na programové cíle sdružení.

3) Co myslíš, že je největší současný problém našeho sdružení?

Problémů je hodně, ale asi bychom prioritně měli právě řešit přípravu našich lidí na výkon funkce ve vedení organizace, krajů a skupin.

4) V čem naopak vidíš nejsilnější stránku Pionýra?

V současné době v letní činnosti a v přípravě centrálních projektů.

red

VII. Výroční zasedání Pionýra aneb co čeká delegáty?

„Stovky pionýrů obsadily Kongresové centrum v Praze na Vyšehradě!“ I takto by mohl znít titulke novinového článku, který by popisoval VII. výroční zasedání Pionýra, které je naplánováno na sobotu 27. listopadu 2010. Již koncem října byly jednotlivým delegátům zaslány materiály na jednání a tak už nezbyvá nic než se na něj pořádně připravit. Během jednodenního jednání Výročního zasedání čeká jeho účastníky projednání návrhů na změnu Statutu Pionýra, kterých se šlo více než 10. Další z dokumentů, které

jsou ve výlučné kompetenci jednání VZP, se měnit nebudou. Program Pionýra a Řád pro přípravu a jednání Výročního zasedání Pionýra tedy zůstanou stejné. Na Výročním zasedání proběhnou také volby, a to do funkcí předsedy, dvou místopředsedů, Revizní komise a Nejvyšší rozhodčí komise Pionýra. Dalšími body programu VII. výročního zasedání Pionýra pak budou prezentace akce Poselství a projektu Klíčení, či ukázka metody CAF a výstupy skupiny, která s metodou pracuje. V neposlední řadě se pak na programu

výročního zasedání objeví dva návrhy usnesení. Jeden se zabývá pojmenováním Krajských organizací Pionýra, druhý je pak dlouhodobější a věnuje se struktuře Pionýra a práci dobrovolníků v jednotlivých funkcích na republikové a krajské úrovni. Na programu je toho tedy hodně, a tak nezbyvá, než se pořádně připravit, všechny materiály si přečíst, aby nám to namíste hezky odsýpalo.

Jiří let
předseda Obsahové komise
pro přípravu VII. VZP

Poselství 2011

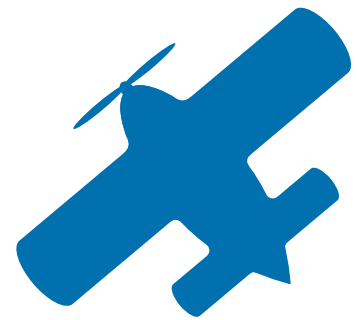
propagace

Propagace je velmi důležitou součástí naší činnosti. Nejen, že tím získáváme nové členy, ale především tak sdělujeme společnosti, kdo jsme, co děláme, co nabízíme a že vůbec ještě existujeme. Důležitou součástí propagace je však i propagace dovnitř sdružení, tedy sdělení ostatním pionýrským skupinám, kdo jsem, co dělám, jaké akce pořádám, kde jsem byl a jaké to tam bylo. Díky vnitřní propagaci pak každý člen může zažít **pocit sounáležitosti**, protože společné pionýrské tričko není jen kus oblečení, ale také vzpomínka a pocit, že někam patřím. A právě na tomto pocitu a na odvaze říct **nahlas, že jsem pionýr**, se teprve dá vystavět kvalitní a smysluplná propagace směrem k široké veřejnosti.

Otázkou propagace sdružení se poměrně obsáhle zabývalo už předešlé Poselství v roce 2006. Jako stěžejní dlouhodobý cíl bylo stanoveno, že Pionýr bude do roku 2020 znám obsahem své činnosti v široké veřejnosti a že veřejnost bude znát a rozeznávat pionýrskou symboliku. Ze závěrů akce vyplynulo, že v rámci našeho sdružení je potřeba naučit naše členy nebát se říkat, že jsou pionýři. Z těchto met pak vyšlo několik dílčích cílů a námětů, jako například **podnět pro vytvoření nového znaku Pionýra** – vlaštovky s trikolórou, či potřeba vzniku jednotného systému používání

jednotlivých prvků Pionýra, a to jak na celostátní a krajské úrovni, tak i na úrovni jednotlivých pionýrských skupin. Propagace a vnější vztahy byly zařazeny mezi prioritní úkoly Ústředí Pionýra a právě na Ústředí měla být vytvořena nová funkce, která bude mít v náplni práce právě řízenou propagaci sdružení. Dále vznikl výrazný podnět pro vytvoření oděvní kolekce „Pionýr Fashion“, která má být svým vzhledem lákavá i pro běžné nošení na veřejnosti (a nejen jako náhražka pyžama). Dále bylo požadováno, aby byl vytvořen katalog a stánek propagačních materiálů Pionýra, aby byl následně zpřístupněn vedoucím a aby v něm byl sortiment pravidelně obnovován a doplňován. Ne všechny uvedené závěry Poselství 2006 se podařilo zrealizovat, některé jsou zatím splněny jen částečně. Například z kolekce Pionýr Fashion jsou k dispozici zatím jen 2 druhy triček a grafický manuál k jednotlivým

POSELSTVÍ 2011 PIONÝR

pozornost. Zdají se vám současné pionýrské propagační předměty hezké? Zdají se vám využitelné a smysluplné? A jsou pro vás snadno dostupné? Přípravný tým Poselství 2011 vytyčil v tématu Propagace tři stěžejní oblasti diskuse: již zmíněné **propagační materiály**, **pionýrské weby** (na skupinové, krajské i republikové úrovni) a **propagace sdružení v médiích**.

Zaujalo vás téma? Zaujalo vás Poselství? Připojte se k nám a diskutujte na poselstvi.pionyr.cz!

prvkům Pionýra nepoužívají všechny pionýrské skupiny, což je patrné z jejich webových stránek či z tištěných materiálů – letáků a plakátů. Nahlédnutím do Servisu Pionýra lze zjistit, že katalog stánku Mozaika je zcela neaktuální (nabídkový katalog je z podzimu 2006). Zboží ve stánku se neaktualizuje a některé není ani na skladě. Jak je vidět, otázka propagačních předmětů Pionýra je pro nás velmi důležitá. Tyto předměty, ať už se jedná o oblečení, kancelářské potřeby, hračky, samolepky a odznaky či například jojo, nám pomáhají nejen sdružení propagovat navenek, ale také se s ním ztotožnit, mají nám něco připomínat. I v roce 2011 proto Poselství bude propagačním předmětům věnovat velkou

S ohledem na uvedené oblasti jsme pro vás vytvořili řadu otázek seskupených do elektronického dotazníku, který naleznete na webu Poselství 2011 (poselstvi.pionyr.cz) pod tématem Propagace. Tímto máte možnost **aktivně se zapojit do přípravy diskusí** pro akci Poselství 2011 a žádáme všechny, kteří mají k tématu propagace co říct, aby tento jednoduchý elektronický dotazník vyplnili nejpozději do 31. 12. 2010. Dotazníky budou následně vyhodnoceny a výsledky budou použity jako východiska k diskusím na samotné akci Poselství 2011. Zapojte se! Děkujeme! :-)

*Renata a Juráš, PS Šenov
Ilustrační foto: archiv Pionýra*

Setkání přípravného týmu Poselství 2011

Ve dnech 24. – 26. září se uskutečnilo další setkání přípravného týmu Poselství 2011. Tentokrát pracovní víkend proběhl v prostorách 6. základní školy v Mladé Boleslavi, tedy na místě, kde se Poselství bude za několik měsíců konat. Organizátoři tak měli možnost si prostory prohlédnout. Těžiště víkendu spočívalo v práci na harmonogramu Poselství 2011, po tomto víkendu je tedy už celá akce rozpracována do jemnějších obrysů a vše je lépe představitelné. Zároveň jsme udělali velký kus práce na dějové lince akce a už teď lze říci, že se máme na co těšit! I ty můžeš být pilotem Pionýra!

*Ségra a Ondra,
32. PS Plánata a 68. PS Lvičata*

Prohlídka 6. ZŠ Mladá Boleslav – místa konání Poselství 2011

Podzimní stezka Polabím 2010 – 7. ročník

Již posedmé se uskutečnil v sobotu 2. října 2010 v Brandýse nad Labem turistický pochod a jízda na kole Podzimní stezka Polabím. Jejím pořadatelem je každoročně turisticko-branná Pionýrská skupina „Střelka“ Kostelec nad Labem se svými oddíly v Kostelci nad Labem, Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi a Čelákovících. Podzimní stezka Polabím je doplněním turistické nabídky v oblasti Polabí a zejména mladší sestrou Jarní stezky Polabím, kterou pořádá KČT Neratovice v měsíci dubnu a na jejímž pořádání se Pionýrská skupina rovněž podílí přes své členy KČT zabezpečovacím stanoviště.

Z hlediska počasí to byl opět velmi vydařený ročník, teplotně bylo tak akorát na pochod a na cestu svítilo sluníčko s modrou oblohou, byť s mírným větříkem. Účastníci pochodu a jízdy na kole se opět rekrutovali z celé řady míst Středočeského kraje (Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, Hlavenec, Sluhy, Kostelec nad Labem, Mratín, Tuhaň, Netvořice, Týnec nad Labem, Záryby, Neratovice, Libiš, Milovice, Poděbrady, Dobrovice, Praha, Kolín, Mělník, Mladá Boleslav, Čelákovice). Po velmi „hubených“ letech našla konečně cestu na „Podzimní stezku“ i celá řada cyklistů a využila širokou nabídku tras.

Pochodu a jízdy na kole se tentokrát zúčastnily pouze 3 součásti Pionýra: obě Pionýrské skupiny z Kostelce nad Labem (Střelka a Mladý vodák) a tradiční zastoupení měla PS Klub dětí

Dobrovice, což je oproti loňsku ústup. „Vodáci“ z Kostelce se navíc již tradičně podílejí na zabezpečení kosteleckého startu, za což jim patří dík. Letošní trasy se 155 účastníkům (počet účastníků se každoročně zvyšuje, letos je to znovu o 4 více), z nichž tvořily 60% děti a mládež do 18 let, opět líbily, protože byly z větší části situovány do lesního terénu pravobřežní poproudni strany Labe. Pro letošní rok jsme připravili další rozšíření startovních míst o Neratovice a Lysou nad Labem. I když počet startujících z těchto míst nebyl enormní, umožnil zvýšení celkového počtu účastníků. O to více se letos zvýšil počet startujících z Kostelce nad Labem. Další novinkou bylo celkově 17 nabízených tras, z toho 8 cyklo a 9 pěších, takže nabídka byla opravdu široká, ale je to z hlediska možností pořadatele opravdu horní hranice. Tak jako v loňském roce, dali i letošní „pěšáci“ hlavně přednost nejkratším, 11 km, trasám se starty v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi a v Kostelci nad Labem, ale našli se i stateční na trasu 36 km. Na zúčastněné děti čekala na dvou kontrolních stanovištích možnost zasoutěžit si za sladké odměny např. ve střelbě a v cíli na „Ostrůvku“ pak na všechny čekaly hezké pamětní listy, odznaky pochodu a nabídka triček s emblémem pochodu.

Nejstarším účastníkem se (podle účastnických lístků) stal pan Jaroslav Svoboda z Neratovic – 75 let. Blahopřejeme.

A co na závěr? Snad jen to, že se letošní ročník opět vydařil a, že jste všichni co nejsrdečněji zváni na 8. ročník Podzimní stezky Polabím, který se uskuteční s největší pravděpodobností opět první říjnovou sobotu 1. října 2011 a o kterém bude široká veřejnost včas informována za pomoci tisku, letáků a webových stránek. Takže si stačí jenom tento termín zapsat do svých diářů a kalendářů a těšit se na opět nové trasy, které má již pořadatel připraveny. Ve snaze rozšířit podmínky pro účast většího počtu účastníků připravuje pořadatel opět nějaké novinky, mj. zavedení

občerstvení na hlavní kontrolní místa, aby to nebyla tzv. „suchá“ trasa. Nepříjemným momentem byla skutečnost, že v letošním roce se k akci postavilo město Brandýs nad Labem – Stará Boleslav zády a veškeré výdaje a náklady šly na vrub pořadatele (a nebylo to poprvé). Naopak chceme poděkovat posádce Stará Boleslav, která nám již tradičně vyšla vstříc s prostorem startu a cíle.

Úplně na závěr chceme vyjádřit každoroční přesvědčení, že tak jak stoupá účast veřejnosti na „Podzimní stezce“, že tak bude stoupat i zastoupení prvků Pionýra (zvláště z velmi blízké Prahy – nebo již byly zapomenuty akce typu „Přechod Brd“ apod.), ale zatím se ty naše představy příliš nenaplnují.

Za pořadatele PS MOV „Střelka“
Kostelec nad Labem
Ing. Jiří Vostřel, vedoucí

Evropské setkání k dobrovolnictví

Ve dnech 21. – 24. 10. 2010 se ve finských Helsinkách sešly evropské organizace dětí a mládeže sdružené v mezinárodní organizaci IFM-SEI. Vedoucí a instruktoři z dvanácti států se setkali na svém pravidelném setkání s názvem European Falcon Network, které se pořádá zpravidla jedenkrát za rok. V letošním roce, stejně tak, jako je tomu i u mnoha jiných organizací, se setkání zaměřilo na téma dobrovolnictví. Za pionýry se zúčastnila Katka Součková, David Urban a Jirka Let. Akce proběhla od čtvrtka do neděle a byla částečně spojena se školením náctiletých dobrovolníků z finské organizace Nuoret Kotkat. Jelikož rok 2011 je v Evropské Unii vyhlášen jako Evropský rok dobrovolnictví a zároveň práce s dobrovolníky je jedním z hlavních spojujících prvků všech organizací v IFM-SEI, zaměřilo se letošní setkání právě na toto téma.

Setkání evropské sítě IFM-SEI je vždy organizováno jako prostor pro výměnu zkušeností a nápadů z běžného života organizací a právě na téma dobrovolnictví se tato metoda ukázala být tou nejlepšší. I přes rozdíly jednotlivých organizací přináší práce s dobrovolníky téměř identické výstupy či obtíže. V první části programu jsme se věnovali zkušenostem s dobrovolníky v jednotlivých organizacích, systémům podpory dobrovolníků, získávání dobrovolníků a jejich motivace a odměňování.

Například v Dánsku jsou dobrovolníci ve velké části rodiče od jednotlivých dětí v organizaci. Organizace s nimi

pravidelně komunikují. Při registraci dětí rodiče vyplňují, jak mohou místní skupině pomoci, ať už materiálně a nebo jenom odvozem dětí na výlet na koupaliště. V Rakousku zase všichni dobrovolníci v organizaci dostávají zdarma zákaznickou kartu na rakouské dráhy, takže nejenom jezdí levněji, ale šetří peníze i organizaci.

U většiny organizací však dobrovolníci pocházejí především ze skupiny dětí, které v organizaci vyrostly. Všichni účastníci se shodli na tom, že nejdůležitější při práci s dobrovolníky je jejich motivace. Dobrovolník pracuje v organizaci především kvůli „partě kamarádů“ se kterou se v rámci činnosti setkává, a kvůli dobrému pocitu z činnosti samotné. Téměř všechny organizace odměňují své dobrovolníky nabídkou doprovodných akcí (pro zábavu), drobnými dárky a hlavně oceněním jejich snahy a úspěchů.

V druhé části setkání se účastníci zaměřili na využití jednotlivých zkušeností v praxi. Večerní program byl propojen s účastníky školení

dobrovolníků organizace Nuoret Kotkat (účastníci byli ve věku 13–17 let) a proběhl formou interkulturního večera. Zde byly představeny jednotlivé státy a organizace

zastoupené na akci a účastníci ochutnali typické pokrmy z jednotlivých zemí. Druhý den setkání byl zaměřen na systém podpory dobrovolníků na evropské úrovni. Hlavním tématem zde byla evropská dobrovolná služba a její možné větší propojení mezi organizacemi IFM-SEI. V odpolední části jsme se pak zaměřili na téma zapojení dobrovolníků ze sociálně znevýhodněných skupin.

Večerní program byl velice zajímavý a neformální. Děti z Nuoret Kotkat připravily pro účastníky hru v centru Helsinek, která byla zaměřena na poznání finské metropole, ale zároveň ukázala způsoby práce s dobrovolníky ve Finsku, na které byla zaměřena. V neděli jednotlivé organizace představily své mezinárodní projekty na rok 2011 a pak bylo na řadě rychlé loučení, protože mnozí z účastníků utíkali chytit své lety domů. Celkově shrnujeme, Evropské setkání v roce 2010 bylo velmi vydařené a všem účastníkům přineslo mnoho zajímavých námětů.

Text: Jiří Let

Foto: Kateřina Součková

IFM – SEI

První část kurzu ekonomů

V Horní Sytové (v objektu Jizera) se o víkendu od 8. do 10. 10. uskutečnila první část ověřovacího kurzu v rámci vzdělávacích programů v oblasti neformálního vzdělávání pro ekonomy NNO, včetně systému účetnictví. Tento kurz je praktickým naplněním úspěchu Pionýra ve výběrovém řízení,

jež proběhlo v rámci projektu Klíče pro život. Pionýr v něm „vyhrál“ garanci vzdělávání v oblasti Ekonom NNO, včetně systému účetnictví. Vstupní blok se zaměřil na oblasti evidence majetku, nakládání s ním, první seznámení s předpisy, které upravují povinnosti účetní jednotky. Podstatná část programu se zaměřila na osvojování dovedností v oblasti účetnictví. Poklidná hladina jednotlivých lekcí rychle ubíhala, ovzduší bylo přátelské s převládající vůlí pronikat k podstatě problémů.

Účastníci si odnesli sadu literatury a také celou sbírku domácích úkolů k procvičování. Další část kurzu je čeká v termínu od 5. do 7. 11. na stejném

místě (a následně 19. – 21. 11. a 3. – 5. 12., závěrečné zkoušky proběhnou v lednu 2011).

Do výběrového řízení se zapojily i některé organizační jednotky sdružené – Pražská organizace Pionýra uspěla v soutěži o oblast Lektor vzdělávacích aktivit, jež už je také naplňována konkrétními aktivitami.

Bližší informace o projektu Klíče pro život, díky němuž se celý kurz uskutečnil bez účastnických poplatků, lze nalézt na adrese www.kliceprozivot.cz.

red

Quo vadis?

Čili – kam kráčíš? Přesněji, kam jste, bývalé pionýrské skupiny, kráčely po roce 1989? V tomto období probíhaly zásadní změny v celé naší společnosti. Zcela přímo se dotkly i tehdejší Pionýrské organizace SSM, která měla v té době zhruba jeden a půl milionu členů. Toto číslo se ale začalo rychle zmenšovat na přirozenější a také udržitelnější stav, a to několika způsoby.

Řada pionýrských skupin, obzvláště těch přímo propojených se základními školami, ukončila svoji činnost. Jiné v činnosti pokračovaly, ale rozhodly se buď přejít pod jinou organizaci, nebo založit vlastní místní sdružení, o těch bude řeč dále. Mnoho kolektivů samozřejmě také pokračovalo dál v Pionýru – ty položily základ obnovené samostatné organizace (v lednu 1990).

Jak bylo naznačeno, na této dvoustraně chceme připomenout, že bývalá PO SSM byla nejen základem obnoveného samostatného Pionýra, ale lidé, kteří ji dříve tvořili, se začátkem devadesátých let minulého století výrazně podíleli

i na vzniku či obnovení dalších sdružení dětí a mládeže. U některých velkých sdružení byla PO SSM jen jedním z mnoha zdrojů lidí, jsou ale i sdružení (a nejen malá místní), jež byla tvořena téměř výhradně bývalými členy PO SSM. Je dobré připomenout, že tam, kde přecházely do jiného sdružení celé pionýrské skupiny, činily tak obvykle i s veškerým svým majetkem. Představy některých „zasvěcených“ o pohádkovém bohatství, jež Pionýru zbylo po PO SSM, je tak pravdě velmi vzdáleno. To ale není dnešní téma. Cílem této dvoustrany je naznačit, jakými směry se rozešli lidé i celé kolektivy z bývalé PO SSM. Nenabízíme a ani nemůžeme nabízet kompletní přehled, protože o mnohých zkrátka nevíme. A budme upřímní, toto je pravděpodobně jen zlomek, který máme nějak zdokumentovaný (např. právě dohodami o převodech majetku), případně místní organizace, o nichž víme od tamních pionýrů. Zkrátka, není to žádná vědecká práce, ale příklady pro představu.

Celostátní organizace

Do některých celostátních sdružení dětí a mládeže přešly celé pionýrské skupiny a pokračovaly dál ve svých aktivitách – v podstatě jen změnily „hlavičku“ a staly se jedním z mnoha článků celku. V jiných případech, jako je např. Duha, tvořili bývalí členové PO SSM významnou část nově vznikající členské základny.

ČSOP

Český svaz ochránců přírody (ČSOP) je občanské sdružení, jehož členy spojuje aktivní zájem o ochranu přírody a životního prostředí. Jeho posláním je ochrana a obnova přírody, krajiny a životního prostředí, ekologická výchova a podpora trvale udržitelného života. V současné době má přes 9 000 členů. V roce 2009 oslavilo již 30. výročí vzniku.

www.csop.cz

KONDOR Konfederace nezávislých – dětská organizace

je občanským sdružením, které ale sdružuje také mládež a dospělé. Vznikala na přelomu let 1989/90. Hlavním cílem je zájmová činnost s dětmi s důrazem na kvalitní, zajímavé a účelné využívání jejich volného času, naši členové získávají mnoho užitečných znalostí, dovedností a návyků.

Pod „kondorskými křídly“ můžete vyrazit za poznáváním přírody, na kola, hory, nebo na vodu, či pod indiánské típy nebo do pravěké vesnice.

www.kondor.info

Česká tábornická unie (ČTU)

je organizací volně sdružující na základě společného zájmu děti, mládež a dospělé v tábornických klubech a trampských osadách. Vytváří rovněž podmínky pro rozvíjení zájmů jednotlivců – samotářů.

ČTU vychází z myšlenek lesní moudrosti. Navazuje na tradice České tábornické unie z let 1968–70 a tradice historického tramského hnutí.

www.tabornici.cz

Junák – svaz skautů a skautek ČR

Skauting v naší zemi existuje od roku 1911. Skautskými oddíly od té doby prošlo na půl milionu lidí, mezi nimi i řada později významných osobností z různých oborů. Dnes má Junák – svaz skautů a skautek ČR 45 tisíc členů. Je největší výchovnou organizací v České republice. Zároveň je členem mezinárodních skautských organizací. Svou činností a výchovou mladých lidí si vydobyl výjimečné postavení a uznání u státních institucí, respektovaných organizací a významných osobností.

www.skaut.cz

Liga lesní moudrosti – Woodcraft

Táboření a činnosti ve volné přírodě představují nosný pilíř činnosti Ligy lesní moudrosti, protože mají magický účinek na lidskou duši. Společně s řadou „drobných“ prožitků se podílejí na vytváření světa přátelství, který pak formuje lidský charakter. Členové kmenů LLM podnikají pestrou paletu akcí od přechodu Lužických hor přes akce pro postižené a ekologické akce až po sjíždění řek ve Finsku.

www.woodcraft.cz

Asociace turistických oddílů mládeže ČR (A-TOM)

Občanské sdružení dětí a mládeže s celorepublikovou působností zaměřené především na turistiku a tábornictví. Členy Asociace TOM jsou tomíci. Těch je necelých deset tisíc a scházejí se na oddílových schůzkách, podnikají řadu tuzemských i zahraničních výprav, v létě pořádají tábory, lezou po horách, sjíždějí řeky, organizují akce pro veřejnost.

www.a-tom.cz

Duha

Duha je občanské sdružení, které na principech zážitkové pedagogiky organizuje volnočasové aktivity pro děti a mládež. Má 4 500 členů ve stovce základních článků (dužin) po celé republice se zaměřením na turistiku a táboření, outdoorové sporty, deskové hry, amatérské umění a mezinárodní výměny.

www.duha.cz

Místní a regionální sdružení

Je zřejmé, že místních sdružení vzniklých z pionýrských skupin byly desítky, ne-li stovky. O většině z nich moc nevíme, zde je ale několik příkladů – třeba máte ve vedlejší vesnici starého známého.

Zálesák – 1. středisko České Budějovice

Je člen mezinárodní organizace Zálesák – svaz pro pobyt v přírodě, který vychází z vlastního „výcvikově-výchovného systému“. Svým pojetím drsné, dobrodružné, ale i techničtěji zaměřené výchovy v přírodě, sjednocuje zájemce o tuto netradiční koncepci a tím vyplňuje další volný prostor v zájmech nejen dětí a dospělých, ale i dospívající mládeže.

1. Středisko Zálesák České Budějovice vzniklo 3. března 1990 sloučením bývalých pionýrských oddílů Orion, Ztracená stopa, Myšáci a Stopaři.

www.1strediskozalesak.cz

Chmelnický dětský klub – Praha

Občanské sdružení Chmelnický dětský bylo založeno v roce 1990. Prezentovalo se jako normální dětská organizace. Snaží se navazovat na tradice místních spolků a klubů. Jméno klubu je odvozeno od místa jeho vzniku, což bylo na Žižkově, Na Chmelnici. Později se členové rozprchlí do všech koutů Prahy a nyní mají dětské oddíly kromě Žižkova i v Modřanech a ve Zbraslavi.

www.chdk.cz

Český Zálesák – Orlické hory

Středisko Český Zálesák Orlické hory, vzniklo 4. 6. 2002 za podpory Sdružení pro Letohradsko a má sídlo v Letohradě. Sdružení se zaměřilo na přípravu různých vzdělávacích programů. Principem je zavádění ekologické výchovy ve volnočasových aktivitách dětí a mládeže. Tato činnost je určena pro vedoucí a instruktory organizací celoročně pracujících s dětmi a mládeží.

www.zalesak.letohradsko.cz

LLM – Kmen Wabash – Ostrava

Počátky kmene sahají k roku 1987, kdy vzniká turisticko-přírodovědný oddíl Plameňáci. Na počátku 90. let se členové oddílu začínají hlouběji zajímat o woodcraft. V roce 1996 založili vlastní woodcrafterský kmen s názvem Wabash.

Kmen Wabash byl původně založen jako dětský kmen, tzn. s převahou dětských členů. Dnes děti tvoří asi třetinu všech členů kmene. Wabash je demokratické společenství dětí, dospívajících i dospělých lidí, v něm všichni mají stejná práva, včetně práva podílet se na důležitých kmenových rozhodnutích a na plánování společné činnosti.

www.wabash.cz

STTO

Je Sdružení turistických a tábornických oddílů z Prahy 4 (jde o bývalou 3. PS Předvoj) s bohatou historií a mnohaletými zkušenostmi s prací s dětmi ve volném čase. Přes 30 let vede děti k samostatnosti, zájmu o přírodu, znalosti turistiky a historii naší země.

www.stto.cz

Černá růže, Dolany

T. O. Černá růže vznikl z bývalé Pionýrské skupiny Dukla Lutín a pokračuje v obdobné činnosti.

Turisticko-tábornický oddíl dětí a mládeže SRUB – Praha

Turisticko – tábornický oddíl dětí a mládeže SRUB vznikl jako malý dětský oddíl v červenci 1986. Od počátku se jeho činnost zaměřovala na výchovu dětí a mládeže v oblasti turistiky, tábornictví a ochrany přírody. V roce 1990 se oddíl zaregistroval jako základní organizace AVZO ČR. Od září 1994 je Turisticko – tábornický oddíl dětí a mládeže SRUB samostatnou neziskovou dětskou organizací s právní subjektivitou, zaregistrovanou na Ministerstvu vnitra jako občanské sdružení.

www.srubak.cz

SDO Pohoda – Brno

Je organizace sdružující děti a mladé lidi, kteří mají rádi přírodu a vše co s ní souvisí. Je nezisková, bezpříspěvková, apolitická a necírkevní, zabývá se především pořádáním letních dětských táborů a volnočasových aktivit. Má více jak dvacetiletou tradici.

www.taborpohoda.com

Zeměpisná společnost Morava

Zeměpisná společnost Morava je nezávislá dětská turisticko-vlastivědná organizace s dlouholetou tradicí ve vedení dětí při mimoškolních činnostech. ZS Morava vznikla v roce 1971 jako pionýrský oddíl. Od roku 1990 působí v Brně jako nezávislá dětská organizace. ZS Morava má základnu v klubovně PALUBA v centru Brna, kde se celoročně každý týden konají oddílové schůzky.

www.zsmorava.cz

PS Ozvěna

Provozuje dětský stanový tábor na louce u obce Třešť, okr. Jihlava od roku 1986. Po celou dobu se stanová základna rozvíjí a vylepšuje s hlavním cílem kvalitní letní rekreace pro děti a mládež. V letošním roce pořádá již 21. letní sezónu s dvěma čtrnáctidenními turnusy.

www.ozvena.cz

a proto byste měli podle toho uvažovat a jednat! O čem že je řeč? Před pár dny skončily komunální volby a na radnicích se usadí nová, možná jen skoro nová či dokonce jen mírně obměněná zastupitelstva. Dříve či později předstoupí před občany se svým programem pro příští roky. Jako občané, kteří se věnují práci s dětmi, jak se obvykle říká, čili vedete pionýrské kolektivy, byste si měli všimnout, zda a jak se bude radnice věnovat všem dětem a mládeži.

Před volbami se toho leckde naslibovalo víc, než by bylo možno splnit, jak se dalo od prvního pohledu zjistit. Leckde se na nejmladší generaci rovnou zapomnělo! Teď je čas buď sliby připomenout, nebo už navrhovat, co by se udělat mělo. Můžete si získat i podporu z jiných sdružení, pokud se spolu dokážete domluvit a shodnout na reálných požadavcích.

Jste přece občané tohoto státu!

Hadži (scifiveta@quick.cz)

Připínáček připomíná

■ Už jste určili, kdo bude zpravodajem Mozaiky pro toto třetí číslo? Kdo poskytne ostatním výběr informací pro instruktory, kdo pro družiny nebo některé členy vedení oddílu – a samozřejmě i oddíláky! Bližší informace najdete v minulé Mozaice na Tržišti! Sledujte každé číslo našeho zpravodaje – děláme ho pro vás!

■ Je čas myslet už na „Mikuláše“ a vánoční svátky. Nejde jen o oddílové posezení a rozdávání dárek, prosinec je vůbec dobrý měsíc na uskutečnění veřejných akcí. Vánoční bazar, sbírka hraček a oblečení pro děti z rodin, které na tom nejsou právě nejlépe, pozvání do klubovny na besídku, hry a soutěže.

■ Prohlédněte krmitka ve svém okolí, vyčistěte je nebo opravte. Poškozená a zničená nahraďte novými, která – jak jinak! – vyrobíte. Námětu je hodně, dokonce i z PET lahví (ale pozor na ostré hrany!). Když se vrátíte do ložské Mozaiky, najdete tam také rady a náměty.

■ Jaká opravdu bude letošní zima, uvidíme už možná v listopadu. Přesto sedět za pecí by neměla žádná správná pionýrská parta! Zvažte, jaké výpravy byste mohli – a měli! – udělat v zimě. Přezkoušejte proto pionýry, jak se na zimní výpravy vybavit, připravit, jak si například počínat v krizových situacích. Ale to nemusí být ani na oddílové akci. Zimní sportování může být i ve vašem okolí, na řece, rybníku, kopci či kopečku. I tady by měl být každý pionýr připraven pomoci!

Aby v zimě nehladověla!

Už od října se mluví o tom, jaká bude letošní zima. Jedni tvrdí, že krutá a dlouhá a přináší pro to nejrůznější důkazy. Od klimatických až po lidové znalosti. Jiní mluví naopak opačně a opět to dokládají jinými důkazy. Zvířátka jsou však odkázána často jen na lidskou pomoc. Ať tak či tak, shromažďujte proto zásoby krmiva – bobulí, semen, žaludů, oříšků apod., podle toho, komu bude potrava určena. (Viz např. Mozaiku 5, leden 2010.) Poučte o tom i své kamarády mimo oddíl, ve škole, v místě bydliště. Ne každý zná, co komu prospívá a co naopak škodí. Řiďte se místními poměry i tím, kde a koho budete přikrmovat. Zda drobné ptactvo nebo zvěř, zda na zahradách a za okny domů, nebo v parcích či ve volné přírodě. Víte přece, že pionýr chrání přírodu a život na Zemi!

Grínpísáci

Kolik nás bude?

Vypadá to, že se Plameňákům podaří získat nové členy. Ovšem celkový počet členů oddílu se tím nezvýší, pouze doplníme stav za ty, kteří zestárlí a odcházejí studovat. A tak jako v jiných oddílech a skupinách, i u nás zůstává aktuální otázka: Kolik členů má mít Pionýr? Má se naše sdružení rozrůstat nebo si vystačíme s tím počtem, který máme? Tady se názory různí. Pravdou je, že kluci i děvčata se neradi organizují, není to zkrátka in. Zájem je spíš mezi dětmi do 10 – 11 let.

Záměrně tu mládež dělím na kluky a děvčata a děti. Děti jsou hravější, bezprostřednější, nemají vždy vyhraněné zájmy, a tak i činnost pro ně je pestřejší i pružnější. Pro klukovskou a dívčí mládež pak odedávna byla zajímavější činnost zájmově zaměřená. Proto už je těžší získat je pro činnost všeobecně zaměřeného oddílu. Myslím, že jednou z možností je mít aspoň zájmově zaměřené družiny, jako tomu je u nás. Zájmově zaměřený oddíl – pokud to není například turistika a tábornictví – už je opravdu náročnější řešení.

Ale abych se vrátil k otázce, kolik nás, pionýrů, bude. Řekl bych – raději více! Aby být pionýrem bylo pro kluky a děvčata opravdu in!

Oddílák Boubín

Robin a Páťa – „Kytka“

KRESLÍ: J. FILÍPEK – YEER
PÍŠE: V. TOMAN – HADŽI

Dílna malých konstruktérů

Zkuste nashromáždit větší počet odřezků dřeva – špalíky, kolečka, lišty, nebo je sami nařezejte. Připravte několik sad kladívek, kleští, hřebíčky, šroubky a jiný spojovací materiál. A k čemu to bude? Zábava pro malé kamarády třeba na den otevřených dveří.

Pro inspiraci jim ještě nabídněte nějaké předlohy – třeba co sami vyrobíte nebo aspoň nakreslíte. Nachystaný materiál se nesmí dále upravovat řezáním, jen dírky pro osy koleček je možné ručně odvrtat. Jinak se díly k sobě spojí hřebíčky nebo lepidlem. Úkolem malých konstruktérů bude z nabídnutého materiálu něco vyrobit – například nějaké autíčko,

letadlo, domeček, robota, mašinku. Tenhle nápad jsem si přivezl ze Stanice mladých techniků v Plzni, která si letos připomíná 30. výročí svého vzniku. Modýlky, které si tu děti takhle vyrobily, byly báječné, i když ne úplně dokonalé. Pro vás to může být námět na den otevřených dveří pro malé kamarády.

Hadži

Podle čeho je poznáte?

Podle trusu ve výtrusu! Sněhová pokrývka je ideální pro to, abyste poznali, kdo žije ve vašem okolí ve volné přírodě, ale možná i u vás v zahradě či městském parku. Na prvním místě jsou to samozřejmě stopy, zanedbatelný ovšem není ani trus.

Nejsnáze asi poznáte kulovité bobky zajíce o průměru cca 5 mm. Bývají v malých hromádkách, řídce roztroušené. Králíčí bobky jsou menší a na jednom místě ve větších hromádkách. U jelení zvěře je v zimě trus tvrdý, tvarovaný jako hrozny. U staršího jelena jsou výměty dlouhé 20 mm a 15 mm tlusté. Trus laně je protáhlejší. Daňčí trus je menší než jelení, ale podobných tvarů. Pouze hrozny jsou stmeleny v měkké koláče podobné ovčímu trusu.

Srnčí zvěř má jednotlivé hrudky menší než 15x7 mm. Zato bobky muflona jsou téměř kulovitěho tvaru (průměr 12 mm), v době čerstvé pastvy kašovité.

Liščí trus už bobky nemá, vyznačuje se naopak protaženým hrotem na jedné straně. Obsahuje chlupy, kosti, a v době zrání lesních plodů i jejich slupky a pecičky. Jezevec zase nechává trus v mělkých jamkách nedaleko brlohu. Obsahuje krovky hmyzu a barvu mění od červené k namodralé podle toho, jaké lesní bobule snědl. Kuní trus je rovněž protáhlý a na podzim obsahuje zbytky jeřabin a dřínků. Ovšem odporně páchne pižmem! Také trus tchoře nepříjemně páchne, je

však spirálovitě stočený. Najít můžete výpraš koroptve, je bělošedý až šedý, částečně zelený, spirálovitě stočený, asi 20 mm dlouhý. Naproti tomu u bažanta je výpraš ve větších hromádkách, světle hnědý nebo tmavohnědý s bílou částí. Délka asi 20 mm a ke konci spirálovitě stočený. Tetřevího kohouta poznáte podle mírně ohnutých válečků se zbytky jehličí, bobulí a hmyzu (délka 40 – 60 mm). Tetřeví slepice má naopak trus ze zašpičatělých světle hnědých válečků (25 mm). V době hnízdění jsou hruškovitého tvaru.

Pod stromy a v lese najdete i vývržky z ptačích úlovků. Denní dravci tráví kosti, netráví však peří a chlupy, u sov je tomu naopak. Zbytky hlíny, mechu nebo trávy se do vývržku dostávají jako zbytek potravy ze žaludku chycené kořisti, nebo během zápasu a požíráni ulovené kořisti.

Ve věžích kostelů, na půdách starých stavení a v předstřeší nechává vývržky sýček. Pod stromy v alejích a dutinách stromů najdete vývržky sýčka, sovy pálené a poštolky. Pod stromy na okrajích lesů nebo v hustém porostu jsou to kalous, ostříž, jestřáb a krahujec. Pod vyčnívajícími útvary na lesních paloucích nebo pasekách jsou zbytky od káně a poštolky nebo sokola.

Chcete-li se sledování života zvířat a dravců v zimě věnovat důkladněji, požádejte třeba některého myslivce nebo pracovníka lesní správy a vypravte se s ním do zimní přírody. Jak

vidíte, nejen stopy, ale i trus je důležitou informací.

Podle Encyklopedie táborníka Mirko Vosátky připravil Stopař

Podle Encyklopedie táborníka Mirko Vosátky připravil Stopař

Pionýři z Hrádku cestovali na Buben**Hrádek u Rokycan**

V sobotu 2. 10. 2010 vyrazilo 27 členů Pionýra Hrádek na výlet vlakem ke zřícenině hradu Buben. Odjezd byl ráno okolo 7 hodiny. Po několika přestupech na různé vlakové spoje směrem na Stříbro jsme vystoupili v Plešnici a vydali se pěšky směrem ke zřícenině.

Cesta ubíhala nad očekávání rychle a zanedlouho jsme stáli před ubytovnou pod hradem. Zde jsme se jen rozhlédli, od vedoucího, Vaška Lisého, jsme se dozvěděli pár zajímavostí a vydali se proti proudu řeky Mže k přehradě Hracholusky. Během cesty, která trvala asi půl hodiny, jsme si dopřáli malou přestávku a lehké domácí občerstvení u obrovského dubu, který je pojmenován jako Žižkův. Vašek opět pronesl pár moudrých a po chvíli jsme pokračovali dál k hrázi. Už z dálky na nás vyhlížela zaseknutá do krajiny mezi dvěma lesy. Po výstupu děti, které zde ještě nebyly, stavbu obdivovaly a litovaly, že je přechod přímo po hrázi zakázán. Procházka pokračovala do kempu, kde jsme obhlédli již zazimovaný parník a pak jsme se zastavili u jedné z mnoha restaurací na další občerstvení.

Když už pak nadešel čas, který byl naplánován, vydali jsme se zpět k Bubnu, nyní ale po druhém břehu, kde jsme trochu bloudili, ale nakonec nezabloudili.

Prohlédli jsme si hrad, výhled z hradu a pak už nezbylo nic jiného, než si upéct ty slibované buřty. Oheň se po krátkém vzdorování povedlo rozdělat. Ani lehoučký deštík nás od něj nevyhnal a všichni jsme si pochutnali. No a pak už nezbylo nic jiného, než vyrazit na zpáteční vlak domů. Všichni účastníci zájezdu byli spokojení, příjemně unavení, počasí nám přálo celý den, a tak jsme se domů vraceli s dobrou náladou.

Zapsal Jiří Vaníček, oddílový vedoucí Pionýr Hrádek

V Hrádku bojovali karatisté o pohár Slávy Hatana

Zájmový oddíl Karate, který je součástí občanského sdružení Pionýr Hrádek, hostil karatisty z Blovic, Rokycan a Hrádku.

V neděli 17. 10. 2010 se utkali zástupci z těchto oddílů v kata a kumitě. Hlavní pohár věnoval pan Sláva Hatan, který je příznivec tohoto sportu. Po celodenním klání v hradecké tělocvičně místní školy následovalo slavnostní vyhodnocení.

Padesát účastníků vyslechlo vyhodnocení a ti nejlepší převzali odměny. Hlavní cenu převzal František Brabec z místního oddílu z rukou ředitele turnaje Milana Soukupa.

Trenéři, rozhodčí a vedoucí strávili s dětmi svůj volný čas od ranních hodin do šestnácté hodiny. Všem patří velký dík.

Vlasta Vasková, vedoucí Pionýra Hrádek

Hemžení po tělocvičně před závody

Turnaj v bowlingu**Horní Bříza**

Pionýrská skupina Horní Bříza uspořádala v úterý 28. 9. 2010 pro své členy, jejich rodinné příslušníky i mnohé další zájemce turnaj v bowlingu. Naše pozvání přijali i členové KČT Bolevec, SDH Všeruby i zaměstnanci restaurace Albion z Třemošné. V restauraci U Kalicha se schází celkem 79 zájemců o tuto hru. Samotný turnaj je rozdělen do 4 věkových kategorií. Každý soutěží sám za sebe. Je vysána i soutěž o putovní pohár PS Horní Bříza, kde soutěží pětičlenná družstva. Po 3 hodinách hry jsou známe následující výsledky:

V kategorii dětí do 9 let: 1. místo – Jan Šmucer, 2. místo Petra Šmucerová a 3. místo Adam Moule.

V kategorii dětí 10 - 13 let: 1. místo – Petr Železný, 2. místo Roman Hořan a 3. místo Michala Marešová.

V kategorii dětí a mládeže 14 – 17 let: 1. místo – Kristýna Převorová, 2. místo Zuzana Hořanová a 3. místo Nikol Marešová.

V kategorii dospělých: 1. místo – Jaroslav Novák, 2. místo Miroslav Jánský a 3. místo Jaromír Hanuš.

Držitelem putovního poháru PS Horní Bříza se stávají zaměstnanci restaurace Albion z Třemošné.

*Srdečně blahopřejeme.
Jaroslav Novák
PS Horní Bříza*

Všechno nejlepší!

■ 5. 11. slaví své 55. narozeniny Zdeňka Kozová z PS Mír Domažlice (Plzeňská KOP).

■ 10. 11. slaví své 60. narozeniny Pavel Maršálek z Druhé pionýrské skupiny Olomouc (Olomoucká KOP).

Gratulujeme a přejeme hodně zdraví a elánu do dalších let.

Praha

Lesem ke hvězdám

Druhou říjnovou sobotu podvečer zaplnilo Ďáblický háj na Praze 8 několik set dětí a jejich rodičů. Konal se zde totiž pohádkový les nazvaný „Lesem ke hvězdám“, který pořádala 68. pionýrská skupina Lvíčata.

Stejně jako minulý rok byl start a registrace účastníků v prostoru areálu zdraví od půl šesté večer; kromě toho byla v areálu také možnost opéci si na připraveném ohni buřty.

Když se děti vypravily na trasu samotnou, čekalo je celkem 12 stanovišť, nazvaných dle znamení zvěrokruhu, přičemž na každém bylo třeba splnit drobný úkol. Děti tak čekala třeba zkouška postřehu a obratnosti rukou, při rukodělných aktivitách se zase ukázalo, jak je na tom kdo se šikovností. Jinde si každý zase prověřil svou paměť, na stanovišti „Ryby“ si mohly děti vyzkoušet chytání ryb skoro jako ve skutečnosti, lanové překážky se také u dětí setkaly s velkým úspěchem.

Strach o to, že úkoly někdo nesplní, byl ale zbytečný – projít úspěšně všemi stanovišti nebyl totiž se snahou žádný problém, a v cíli – u čerstvě rekonstruované Ďáblické hvězdárny – pak účastníci dostali malou sladkou a věcnou odměnu, mohli se napít teplého čaje a asi jen málokdo nevyužil možnosti návštěvy hvězdárny samotné, kde se pro děti promítal krátký film o vesmíru a kde rovněž byla možnost nerušeně bez mraků pozorovat dalekohledy noční oblohu.

Když na trať vyrazil v půl osmé poslední účastník, samotné nás překvapil celkový počet účastníků se dětí – bylo jich totiž přesně 313, což je více než dvakrát tolik, co vloni. Naše veliké díky tak patří všem asi 50 dobrovolníkům, kteří zajistili přípravu a organizaci akce, a také Magistrátu Hlavního města Prahy, který konání akce finančně podpořil.

Ondra Machulda, 68. PS Lvíčata

Psí stopou

Kdyně

Pionýrská skupina Jitřenka Kdyně pořádala 1. ročník akce „Pší stopou“. Jednalo se o celodpolední procházku lesem, kde po trase bylo umístěno 21 stanovišť s drobnými úkoly a za jejich splnění dostalo každé dítě hned na stanovišti drobnou odměnu. Trasa byla značená namalovanými psími stopami na stromech a každé stanoviště se jmenovalo podle nějakého pejska. I přesto, že se jednalo o 1. ročník a celé odpoledne jemně mrholilo, přišlo něco málo přes 100 dětí, těch 200 nesoutěžících rodičů nepočítám. Každému dítěti hned na startu dal pionýrský pes tašku s logem Pionýra, aby si měly kam dávat dobrůtky. Konec cesty byl na Rýzंबरku, kde si mohl každý opéct buřty, zpívat při kytaře nebo vymalovávat připravené obrázky.

Určitě budeme dělat 2. ročník, protože akcí pro děti je ve Kdyni málo a tahle se povedla.

Ivana Mochurová, skupinová vedoucí PS Jitřenka Kdyně

Myslivecká a žaludová

Tábor

Taková byla poslední schůzka a akce, kterou naše Dráčata zažila v rámci „Měsíce myslivosti“, během kterého se naučila poznávat zvířata, jejich stopy a hlasy. Ze všeho si je prozkoušel, a ještě něco málo k jejich už tak bohatým znalostem přidal, myslivec Honza, který dětem na schůzku přinesl různé druhy parohů, vábníček a střílných zbraní. Zároveň dětem řekl, jak se mají v lese chovat a čím mají zvířata krmit.

A právě aby měla zvířátka v zimě co jíst, tak jsme v sobotu 16. října vyrazili na sběr žaludů. Sice to zpočátku vypadalo, že nám počasí nebude přát, ale nakonec bylo možné se ve dvě hodiny sejít u naší klubovny. Tady se Dráčata dověděla, že je někde ukryta zpráva, bez níž nemohou pokračovat dál. Po chvíli ji našla a ve zprávě byla ve formě hádanek zašifrovaná místa, kde se nachází nejvíce žaludů. Po jejím vyluštění konečně mohl sběr začít. Děti se do sbírání vrhly opravdu po hlavě. Ani jim nestačily všechny pytlíky, které si přinesly s sebou. Aby nás nezačala brzo bolet záda, tak jsme si svá těla protáhli u dvou drobných taškařic – her Na liščí oásky a Kobru brejlovce. Na poslední zastávce byly pro děti schované kartičky za účast na této akci, které si ihned mohly nalepit do svých oddílových deníčků. Po závěrečném sesypání všech žaludů do jednoho pytle jsme nevěřili vlastním očím. Dokázali jsme nasbírat kolem 40 kilo žaludů. Na památku jsme se u našeho „úlovku“ společně vyfotili. A jako kdyby počasí čekalo, až vše dosbíráme, začalo při zpáteční cestě mrholit. To už však nemohlo zkazit dobrou náladu a radost všech účastníků nad dobře odvedenou prací.

za Dráčata z 19. PS Tábor Michal (Vajglík) Krejčí

Dravci a Vytrvalci ze Zlivi

Pionýrské rodinné stříbro: „Nesmrtelné“ oddíly II/3

„Nesmrtelné“ – mnohaleté oddíly a skupiny jsou rodinným stříbrem Pionýra. V minulém ročníku jsme se věnovali teorii těchto malých sociálních skupin. Letos se obracíme ke zkušenostem, úspěchům a problémům některých z nich, jako k potvrzení, že využití znalostí sociální psychologie má v Pionýru své nezastupitelné místo. Pionýři ve Zlivi se objevili v padesátých letech při zdejší základní škole. Největší potíže jim a jejich novému vedení nastaly nejen zde s úbytkem členů po roce 1989.

Stovka pionýrů

Město Zliv je v jižních Čechách na břehu rybníka Bezdrev nedaleko Hluboké. Má necelé čtyři tisícovky obyvatel, z toho přes stovku pionýrů (do 15 let 74, 16–18 let 5, 19–26 let 10 a 13 starších). A desítky těch bývalých. Letos skupina registruje dva oddíly – Dravce a Vytrvalce.

„My jsme převzali skupinu v červnu 1990. Od té doby jsem skupinový vedoucí,“ vzpomíná sedmapadesátiletý František Zemene, „v civilu“ specialista sekundární techniky u firmy ČEPS a.s., otec dvou dcer a jinak též vlastně i hlava „pionýrské rodiny“, zapojené v činnosti PS Zliv.

„V Pionýru vedu oddíl od roku 1975 a pět let před tím jako dítě, takže letos slavím 40 let svého pionýrství. Práce s oddílem je od začátku mé hobby

a mám radost, že se mi podařilo vytvořit perfektní partu dětí a dospěláků, na kterou se mohou spolehnout,“ říká.

Kouzlo úspěchu

Letos v říjnu pořádali ve Zlivi setkání k dvacátému výročí samostatné PS. Pozvali padesátku bývalých i stávajících vedoucích a instruktorů. „Přijelo pětadvacet lidíček od mladáků až po nás starce. Setkání bylo velice příjemné a pro ty mladší snad i poučné. Co mne nejvíc těší, je, že bývalí členové se k nám stále hlásí a vzpomínají na činnost v oddílu a svěřují nám i své děti. Jsou dnes mezi nimi ředitelé bank, vedoucí pracovníci i spousta šikovných řemeslníků,“ těší se ze svých výsledků vedoucí František.

A v čem je podle něj kouzlo úspěchu – podle nás nejen ve Zlivi?

„Hlavní je pravidelná a kvalitní činnost oddílů, zakončená letním táborem. Proto jsme budovali a vybudovali i táborovou základnu u Frymburku. Za patnáct let jsme zde investovali více jak půl druhého milionu korun a odpracovali tisíce hodin. Granty ze sdružení Pionýr jsme přitom nikdy nevyužili. Ale daří se nám získávat sponzory. Je nutné umět prodat a prezentovat svou práci a výsledky na skupině. Každý rok tak seženeme přes sponzory padesát až sto tisíc korun. Táborovou základnu na vysoké úrovni máme nyní pronajato od MěÚ Vyšší Brod za nízkou cenu.

Táborová základna ve Frymburku

Za to, že ji udržujeme, opravujeme atd. Výhodou je, že ji můžeme dále pronajmout tak, aby byla využita celé prázdniny. A to jsou další peníze pro PS“.

Zkušenost z vytrvalé práce

„Daří se nám vytrvale se prosazovat a zviditelňovat jak mezi rodiči dětí, tak i u městského úřadu, i ve škole. Dnes nemáme problémy,“ říká skupinář. S městským úřadem Zliv spolupracuje podle něj PS velmi dobře. Členem městského zastupitelstva je i jeden z dospělých pionýrů. Z toho pak plyne i bezplatně pronajatá klubovna, i každoroční finanční pomoc. V roce 2010 PS dostala 20 000 korun.

„Pomáhá a těší nás stále dobrý vztah bývalých členů k organizaci, kteří se k nám hlásí a posílají dnes své děti do našich oddílů,“ sděluje důležitou zkušenost z dlouhodobé práce vedoucí František. Zná i obvyklý problém: Udržet mladé instruktory a vedoucí pro pravidelnou činnost oddílů. Většinou i zde odcházejí na vysoké školy a vypadnou z pravidelné činnosti oddílů, i když stále ještě jezdí na tábory a pomáhají s oddíly. A co potřebuje podle zkušeného šéfa poměrně velké skupiny současný Pionýr?

„Je nutná kvalitní a pravidelná činnost oddílů. Dlouhodobě mě trápí existence malých PS, kde je víc dospěláků, než dětí. Pionýr potřebuje zejména děti!“ V případě zlivských vedoucích to není jen teorie. Vědí prostě, jak na to.

Karel Krtička – Krtek
Foto: Archiv PS Zliv

Zlivští mají vždy blízko k vodě

Klíčení – odborné týmy I.

O projektu Klíčení jste se v Mozaice už leccos dozvěděli. Na nás teď je, abychom vám trochu představili lidi, kteří se na něm podílejí, a také to, co už jsme udělali. Kromě realizačního týmu, který nás vede, tvoří nám zázemí, organizuje setkání a určuje i směr, kterým se ubíráme, jsou čtyři pracovní skupiny. Každá má na starosti jinou věkovou kategorii, pro niž vymýšlí výchovný program: nejmladší děti (předškoláci, 1. a 2. třída), mladší školní věk (3., 4. a 5. třída), starší školní věk (6., 7. a 8. třída) a skupina 15+ (9. třída a výš). V každém tzv. modulu budou různé činnosti, hry a aktivity, které se s dětmi té které věkové kategorie dají podnikat.

Staršímu školnímu věku se věnuje tým z celého Plzeňského kraje. Klatovské barvy hájí Vladka Brandová z PS Tuláci, z Hrádku u Rokycan přijíždí vedoucí skupiny Vlasta Vasková, z Domažlic pak vedoucí z PS Mír Dáša Čechová a zapomenout nesmíme ani na Líbu Nejedlou. Mé jméno je Mirka Tolarová a jsem z malé plzeňské PS Merlin. Vedoucím našeho týmu je Ivanka Mochurová z kdyňské PS Jitřenka. Vzdělávací program, na kterém společně pracujeme, bude rozdělen do pěti oblastí – příroda, sport, člověk a společnost, umění a technika. Ke sportu má velmi blízko Vlasta, Dáša se ujala oblasti člověk a společnost. Umění (hlavně tzv. rukodělny) si nenechala ujít Ivanka. Já jsem si vzala na starosti přírodu a Líba techniku. Vladka veškeré naše činnosti a hry doplní vhodným vysvětlením a radami pro „oddíláky“. Coby vedoucí klatovské pobočky pedagogicko-psychologické poradny totiž přesně ví, co potřebují děti se zvláštními vzdělávacími potřebami, pro něž je náš projekt primárně určen.

Každá z nás už pomalu začíná vymýšlet, které aktivity by se daly do které oblasti zařadit, i když je nám jasné, že se mnohé oblasti budou prolínat. Abychom věděli, co by bylo dobré do programu zařadit, probíhalo od poloviny června do půlky září celorepublikové dotazníkové šetření. Ptali jsme se dětí, oddílových vedoucích i učitelů a každá tato skupina měla svůj vlastní dotazník. U dětí nás zajímal způsob trávení volného času, jakého mají oblíbeného hrdinu nebo třeba i to, v čem by se chtěly zlepšit. Dotazník pro učitele nám přinesl informace například o tom, jak by mohlo neformální vzdělávání dětí (což je přesně to, co Pionýr dělá) doplnit školní výuku. Oddíloví vedoucí pak odpovídali na dotazy, zda by uvítali ucelený manuál na schůzky a jaká by se jim případně líbila forma, ale i na to, zda mají děti v jejich oddílu možnost zpětně hodnotit činnost na schůzkách. Dotazovateli byli kromě mnoha dobrovolníků i někteří klatovští Tuláci, vedoucí z Jitřenky i domažlického Míru, pionýři z Hrádku, Rokycan, Kolovče i Plzně. Jak je vidět, vzali jsme u nás Klíčení dost vážně, tak nám držte palce, ať se společnými silami dílo podaří.

Z největší části je tzv. sběr dat ukončen, a protože dost už bylo povídání teoretického, dáme nyní slovo raději jednomu z těch, kteří vyrazili za dětmi, vedoucími i učiteli – devatenáctiletému Miloši Antošovi alias Jakeši, který je zároveň oddílovým vedoucím v PS Mír Domažlice.

Převážnou část dotazníkového šetření jsi prováděl na Základní škole v Domažlicích, Komenského 17. Jak k němu přistupovali učitelé? Setkal ses i s negativními ohlasy?

Zástupce ředitele i učitelé ve třídách byli velmi vstřícní. Dotazník vyplňovali se zájmem a měli různé doplňující otázky. Mnohým na odpovědi dokonce ani nestačily kolonky. Pro vyplňování dotazníků s dětmi mi dali v hodinách dostatečný prostor. Vlastně jsem se s negativní reakcí vůbec nesetkal.

A co přístup dětí? Přemýšlely nad otázkami, nebo to pro ně bylo jen příjemné vyrušení z vyučování?

Celkem mě jejich přístup překvapil, protože dotazník vyplňovaly se zájmem. Hodně se ptaly, zajímaly se i o naše sdružení. Myslím, že velkým plus bylo, že jim dotazník nedávali učitelé, ale kluk jen o pár let starší, než jsou ony, takže se nestyděly a normálně si se mnou povídaly. Samozřejmě to neplatilo stoprocentně.

Obrovský rozdíl byl kupodivu v přístupu nečlenů a členů Pionýra. Pionýři měli co dělat, aby stihli odpovědět na všechny otázky. Vyplňovali poctivě, obsáhle a ještě víc přemýšleli nad otázkami. Zdálo se mi, že jim na tom opravdu hodně záleží.

A co vedoucí? Ti měli také svůj dotazník. Jak se s tím poprali?

U vedoucích byl zase velký rozdíl mezi staršími a zkušenějšími a těmi začínajícími. Zkušenější vedoucí dokázali lépe formulovat své odpovědi, bylo vidět, že nad podobnými otázkami se už někdy zamýšleli. Ti začínající mnohým otázkám v dotazníku nerozuměli, evidentně podobné věci dosud tak do hloubky neřešili.

Vyplněné dotazníky sis pročetl. Bylo v nich něco, co tě zaujalo, překvapilo nebo třeba pobavilo?

Všiml jsem si, že děti na prvním stupni základní školy lépe využívají svůj volný čas. Chodí do kroužků, mají víc zájmů. Většina z nich vyplnila i nějaký svůj vzor, což byli většinou zpěváci, sportovci nebo postavy z televizních seriálů nebo filmů. U starších dětí zůstala kolonka se vzorem většinou prázdná, jen občas se objevilo jméno nějakého fotbalisty nebo hokejisty. Navíc z dotazníků vyplynulo, že ve volném čase většinou nic nedělají a o nic se příliš nezajímají. A to mi přijde škoda.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PIONÝR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V minulém čísle jsme vás seznámili s pojmem grooming a jinými nebezpečími, která především na děti číhají na internetu. Tentokrát se zaměříme na problematiku viru HIV a nemoci AIDS. Na 1. prosince totiž připadá Světový den boje proti AIDS. Ten by mohl být dobrou příležitostí pro různé tematické besedy či jinou práci s tímto závažným tématem. Touto problematikou se budeme zabývat i v příštím čísle, protože ani ten nejzákladnější výťah se do jednoho pokračování nevejde.

Epidemiologie

HIV infekce je relativně krátkou dobu existující onemocnění, které se však výrazně rozšířilo po světě, takže odhady UNAIDS pro rok 2007 hovořily o tom, že k tehdejšímu datu žilo s virem HIV 33 miliónů osob. Každý rok přibývají celosvětově čtyři milióny osob nově infikovaných HIV.

Nejpostiženější oblastí zůstává Afrika a ze způsobu šíření dominuje heterosexuální přenos. Výrazný nárůst nových případů zaznamenal v posledních osmi letech region východní Evropy a onemocnění se zde šíří nejvíce při injekčním užívání drog. Ostatní Evropa, zejména její střední část, patří mezi nejméně postižené oblasti. Díky širší dostupnosti protivirové léčby se v posledních dvou letech i přes pokračující nárůst nových případů podařilo celosvětově zastavit vzestup úmrť na AIDS.

Českou republiku lze nadále označit za zemi s nízkým výskytem HIV infekce. Přesto i v ČR v posledních pěti letech dochází k soustavnému vzestupu počtu nových případů. Nejčastější způsob přenosu HIV je homosexuální styk (55%), přibývá i případů heterosexuálních (30%). Naopak stále je relativně nízký počet nových případů HIV infekce u injekčních uživatelů drog (5 – 7%). Podíl infikovaných žen zůstává dlouhodobě stabilní a představuje 20%. Průměrný věk při zjištění diagnózy je v ČR 32 let (u žen je nejčastěji diagnóza sdělována mezi 20 – 24 roky věku). Tím se řadíme mezi země, kde HIV infekce postihuje především mladou generaci. Zatímco HIV prevalence (pozn.: podíl nakažených) v celkové populaci je odhadována na 0,01 %, u injekčních uživatelů drog je to v desetinách procent a u mužů majících sex s muži kolem 2%. Přestože je pro české pojištěnce dostupná a plně hrazená protivirová léčba, přibývá i případů AIDS. Ty nejčastěji souvisí s tzv. pozdní diagnózou, tedy stanovení HIV diagnózy až při propuknutí klinických příznaků. Podle odhadů Evropského centra pro kontrolu nemocí o své nákaze virem HIV neví dalších 20 – 25%. Tedy celkový počet infikovaných v ČR by měl být kolem 1500 (horní hranice odhadu je 2500). Toto procento

se blíží celoevropskému hodnocení, kde se předpokládá, že o své HIV nákaze neví asi třetina osob. Neznalost svého HIV stavu má i epidemiologický dopad, protože pravděpodobnost, že dojde k dalšímu přenosu HIV, je vyšší od osoby, která o své nákaze neví.

Historie viru HIV

Počátky rozpoznání HIV infekce sahají do roku 1981, kdy si lékaři povšimli častějšího výskytu do té doby poměrně vzácných onemocnění – pneumocystové pneumonie a Kaposiho sarkomu – u mladých mužů na západním a východním pobřeží USA. Pro název tohoto onemocnění se ustálil výraz AIDS (Acquired Immunodeficiency Syndrom – Syndrom získaného selhání imunity). V roce 1983 byl nezávisle na sobě dvěma vědci – prof. Montagnierem a prof. Gallo objeven původce onemocnění. Jeho původní pojmenování HTLV-III se nakonec změnilo na HIV (Human Immunodeficiency Virus – Virus lidské snížené obranyschopnosti). HIV patří do skupiny retrovirů a dělí se na dva základní typy HIV-1 a HIV-2. Virus HIV-1 se dělí na několik subtypů či kmenů s odlišným regionálním výskytem, rozdílnou infekčností i klinickou závažností.

Virus HIV je velmi citlivý na vnější prostředí. Spolehlivě ho ničí teploty nad 60 stupňů Celsia, běžné dezinfekční prostředky a zaschnutí. Je relativně odolný vůči nízkým teplotám, ionizujícím a gama záření. AIDS představuje poslední, nejzávažnější fázi HIV infekce. V minulosti osoba s diagnostikovaným AIDS prakticky až do své smrti zůstávala ve stavu hlubokého imunodeficitu. Současná protivirová léčba dokáže zlepšit imunitu i u osob s již diagnostikovaným AIDS.

Klinické projevy HIV infekce

Mezi klinické projevy onemocnění patří období tzv. akutní HIV infekce. K ní dochází přibližně u 70% všech čerstvě infikovaných. Projevuje se 2. – 6. týden po nákaze a svými projevy nejčastěji připomíná chřipkové onemocnění se zduřením mízních uzlin. V této době dochází k vytváření HIV protilátek rozpoznatelných screeningovým HIV

testem, vzhledem k vysoké virémii je vysoká infekčnost. Protivirová léčba se standardně podává od poloviny devadesátých let. HIV infekci sice nevyléčí, ale u naprosté většiny léčných zabrání zhoršování jejich imunity a rozvoji AIDS. K dosažení dobrého a především dlouhodobého efektu je třeba podávat kombinaci několika (nejčastěji tři) léků s různým protivirovým účinkem. Pro úspěch léčby je důležitá dobrá spolupráce pacienta, protože narušení stanoveného režimu užívání může vést k selhání léčby. HIV infekce a dokonce jen zvýšené riziko její nákazy jsou často spojeny s nežádoucími společenskými projevy jako diskriminace a stigmatizace. Přitom při běžném společenském kontaktu žádné riziko přenosu nehrozí. Při sexuálním styku je morální povinností HIV pozitivního informovat svého partnera a praktikovat bezpečnější sex. Případné šíření HIV infekce může být i trestně stíháno.

Testování na HIV infekci

V ČR se na HIV infekci testuje od roku 1985. V důsledku netestované krve se před tímto rokem nakazilo 14 příjemců krevních transfúzí a 17 hemofiliků. Kromě dárců krve a ostatních orgánů je v naší zemi od roku 2000 zavedeno povinné testování gravidních žen. Testování těhotných na HIV infekci je motivováno možností snížit riziko perinatálního přenosu podáním protivirových léků ke konci těhotenství, během porodu a následně i novorozenci. Porod je veden císařským řezem a matka nesmí kojit. Při dodržení těchto zásad lze odhadnout snížení rizika přenosu z 25 % na 6%. Protože nejsou automaticky testováni na HIV i partneři těhotných žen, nelze vyloučit čerstvou nákazu HIV během gravidity, kterou by test ještě nezachytil. Taková situace však v ČR dosud nebyla zaznamenána. Podobně nebyl u nás zjištěn případ, že by při transfúzi byla podána infikovaná krev, přestože dárci byl testován jako HIV negativní a test nezachytil čerstvou infekci.

Zdroj: Sexuální výchova – vybraná témata – 4. HIV I AIDS – MUDr. Ivo Procházka, CSc.

Nová hvězda na módním nebi!

*Již brzy zaplaví ulice všech světových metropolí!
Budte o krok napřed a pořídte si **Koshulku** už teď!*

No jasně, přeháníme. Ale na různých pionýrských setkáních by to brzy mohlo vypadat, že ne zas tak moc. O Koshulce jste se už mohli dozvědět nejen v Mozaice, ale také na webu koshulka.pionyr.cz. Teď ale konečně přišla ta chvíle, kdy už si nemusíte číst a prohlížet fotky. Brzy si ji konečně budete moci obléknout! Podrobné informace připravujeme. Koshulka bude k dispozici již na Výročním zasedání Pionýra, kde se o ní delegáti vše potřebné dozvědí. Své dotazy a předběžné objednávky můžete ale už nyní posílat na adresu objednavky@pionyr.cz.

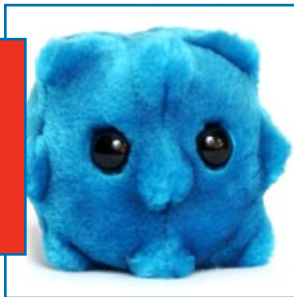

Jste připraveni na viry?

Trápí nás už jen pomýšlení na ně. Snad každý už slyšel o počítačových virech, škodlivém softwaru, který se může nečekaně a v různých formách objevit v počítači. Důsledky činnosti virů mohou být v rozsahu od nepříjemných až po zcela zničující. S určitou dávkou znalostí a opatrnosti však můžete riziko napadení počítače viry snížit. Vyzkoušejte tento kvíz a uvidíte, jaké máte znalosti o virech. Správné odpovědi jsou tentokrát obsáhlejší než obvykle, aby méně zdatným uživatelům PC tento kvíz i pomohl do budoucna.

1. Co může virus způsobit?

- A. Změnit činnost počítače
- B. Odeslat falešný e-mail do počítače a z počítače
- C. Způsobit zhroucení nebo časté restartování počítače
- D. Všechny uvedené odpovědi

2. Pokud dostanete neočekávanou přílohu v e-mailu od neznámé osoby, je správný následující postup:

- A. Otevřít přílohu a uložit ji na pevný disk.
- B. Otevřít přílohu, ale když je v ní virus, okamžitě ji zavřít.
- C. Před otevřením přílohy zaslat odesílateli zvláštní e-mail a ověřit, zda vám tato osoba chtěla přílohu opravdu zaslat.
- D. Odpovědět na e-mail a zeptat se, co příloha obsahuje

3. Pomocí kterého nástroje se nejlépe zbavíte viru, který nakazil váš počítač? (Vyberte nejlepší odpověď.)

- A. Brány firewall pro připojení k Internetu a antivirového softwaru
- B. Nástroje pro odstranění škodlivého softwaru společnosti Microsoft a antivirového softwaru
- C. Nástroje pro přidání škodlivého softwaru společnosti Microsoft a programu Windows Defender
- D. Funkce Automatické aktualizace systému Windows společnosti Microsoft a uživatelských nástrojů

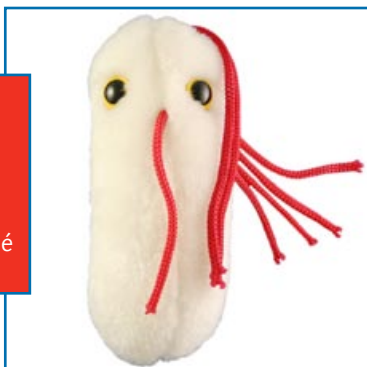

4. Rychlé zasílání zpráv (IM – instant messaging) umožňuje komunikovat s přáteli online bez obav před viry.

- A. Pravda
- B. Nepravda

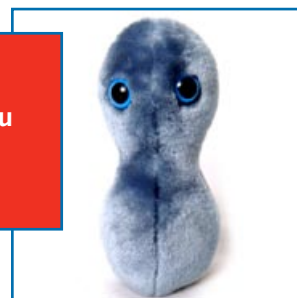
5. Které součásti může virus poškodit?

- A. Připojení k Internetu
- B. Software
- C. Hardware
- D. Všechny odpovědi uvedené výše

6. Po instalaci antivirového softwaru do počítače se nemusíte bát útoku viru na počítač.

- A. Pravda
- B. Nepravda

Správné odpovědi:
1. Správná odpověď: D. Všechny uvedené odpovědi
Počítačový virus je software, který může nakazit počítač a změnit jeho činnost, způsobit zhroucení a restartování počítače, zpomalit počítač, spouštěč bez vašeho vědomí programy, jako je e-mail, a dokonce počítač úplně vypnout.
2. Správná odpověď: C. Před otevřením přílohy zaslat odesílateli zvláštní e-mail a ověřit, zda vám tato osoba chtěla přílohu opravdu zaslat.
Viry a útočníci online mohou odesílat e-maily, které vypadají jako od přítele, ale v příloze obsahují škodlivý virus. Před otevřením neočekávané přílohy e-mailu je třeba vědět, od koho pochází a co obsahuje. Pokud odpovědíte na e-mail obsahující virus, můžete poskytnout svou e-mailovou adresu přímo útočníkovi a způsobit si další

potíže. Abyste se chránili před potenciálně škodlivým softwarem obsaženým v e-mailech, řídte se těmito radami a nainstalujte do počítače nejnovější standardní antivirový software.
3. Správná odpověď: B. Nástroje pro odstranění škodlivého softwaru společnosti Microsoft a antivirového softwaru.
Viry můžete z počítače odstranit pomocí nástroje pro odstranění škodlivého softwaru společnosti Microsoft a antivirového softwaru.
4. Správná odpověď: B. Nepravda
Stejně jako v e-mailu, i při rychlém zasílání zpráv můžete získat virus. Pokud při rychlém zasílání zpráv přijmete soubor, neměli byste ho otvírat v případě, že jste ho nečekali a neznáte jeho obsah, i kdyby pocházel od známé osoby.

5. Správná odpověď: D. Všechny odpovědi uvedené výše
I když je velmi vzácné, aby virus poškodil diskovou jednotku, monitor nebo další hardware počítače, může se to stát. Častěji je cílem virů software, programy v počítači a s nimi spojená data.
6. Správná odpověď: B. Nepravda
Antivirový software bývá nabízen na základě přihlášení k pravidelnému odběru, protože antivirové společnosti neustále monitorují výskyt nových hrozeb na webu a na ochranu proti nim poskytují aktualizace. Starší verze antivirového softwaru nemusí rozpoznat nové viry. Vedle používání nejnovějšího antivirového softwaru je třeba seznámoval se s aktuálními informacemi o virrech a používat e-mail a web inteligentním a bezpečným způsobem.

Kaleidoskop

1. 11. 1420 se odehrála bitva u Vyšehradu – Pražané oblehli Vyšehrad a za pomoci svých spojenců porazili Zikmundovo vojsko.

1. 11. 1840 založil Josef Vincenc Rott na Malém náměstí na Starém Městě v Praze obchod s takzvaným norimberským zbožím, později známé pražské železářství.

1. 11. 1520 – Fernão de Magalhães objevil Magalhãesův průliv.

3. 11. 1910 – před sto lety se narodil Karel Zeman, filmový režisér, scenárista a výtvarník (zemřel 5. 4. 1989).

4. 11. 1910 zemřel Antonín Wiehl, architekt, autor mnoha pražských domů, architektonického návrhu vyšehradského Slavína, arkád vyšehradského Slavína, arkád vyšehradského Slavína, arkád vyšehradského Slavína (narozen 26. 4. 1846).

5. 11. 1890 se narodil Jan Zrzavý, malíř, grafik, ilustrátor, scénický výtvarník (zemřel 12. 10. 1977).

7. 11. 1980 byla otevřena trasa C 2 pražského metra, stanice Roztyly, Chodov, Opatov, Háje.

8. 11. 1620 se odehrála bitva na Bílé Hoře, stavovské vojsko bylo poraženo vojskem císaře Ferdinanda II. a Katolické ligy.

8. 11. 1980 byl dokončen poslední úsek dálnice Praha – Brno – Bratislava v celkové délce 317 km.

9. 11. 1980 zemřela Toyen (vlastním jménem Marie Čermínová), malířka a grafička (narozena 21. 9. 1902).

9. 11. 1970 byla otevřena dětská nemocnice v Motole.

14. 11. 1930 se narodil herec Josef Vinklář (zemřel 18. 9. 2007).

15. 11. 1670 zemřel pedagog a učenec Jan Ámos Komenský (narozen 28. 3. 1592).

15. 11. 1970 přistál sovětský Lunochod 1 na Měsíci.

16. 11. 1810 se narodil básník Karel Hynek Mácha (zemřel 6. 11. 1836).

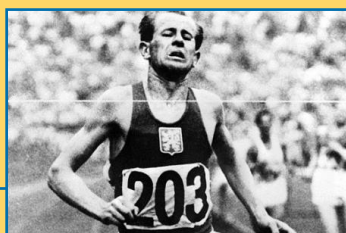
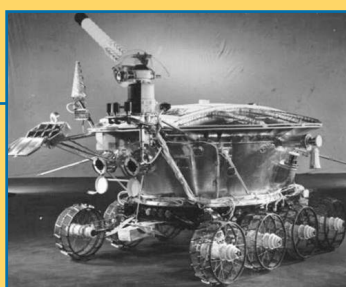
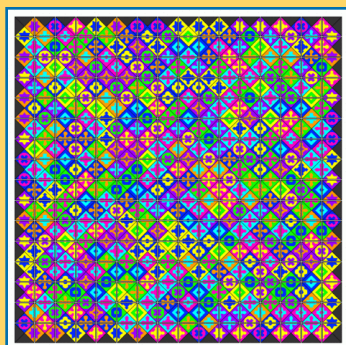
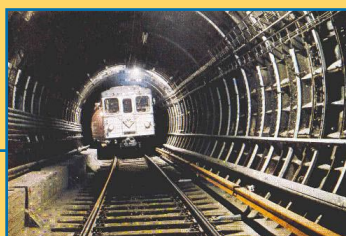
17. 11. 1990 do Prahy přijel poprvé v historii prezident USA, George Bush.

20. 11. 1960 v Královské oboře v Praze bylo otevřeno Planetárium.

21. 11. 1870 zemřel básník a překladatel Karel Jaromír Erben (narozen 7. 11. 1811).

21. 11. 2000 zemřel sportovec Emil Zátopek, olympijský vítěz na OH v Londýně v r. 1948 a v Helsinkách v r. 1952 (narozen 19. 9. 1922).

29. 11. 1780 zemřela Marie Terezie, česká a uherská královna, rakouská vévodkyně (narozena 13. 5. 1717).

Statistika nuda je

Statistici zjistili, že když slavný fotbalista David Beckham nedávno na své dovolené prohlásil, že si krátí dlouhou chvíli stavěním paláce Tádž Mahal z lega, **stoupl díky tomu celosvětový prodej této stavebnice o 663 procent.** Což je asi pro náš svět dobře – kdo si hraje, nezlobí.

Hra na schovávanou

Vyšlo najevo, že **japonské úřady nemohou nalézt celkem 250 tisíc tamních penzistů** – mnozí ve snaze nebyť na obtíž dětem odešli od rodin neznámo kam, zatímco jiní jsou už dávno mrtví, nicméně příbuzní jejich smrt zatajili a dál na ně pobírají důchod.

Český design ve vesmíru

Český architekt Tomáš Rousek navrhl pro NASA, která mu nabídla zaměstnání, **nový design rakety pro připravovanou kosmickou misi k asteroidu.** Originální design umožňuje výrazně snížit vliv stavu beztláče na zdraví astronautů, který se projevuje např. řídnutím kostí. Třebaže momentálně ještě dokončuje studium na Fakultě architektury ČVUT, již osm let se designem zabývá profesionálně. Jako šestnáctiletý gymnazista už byl hlavním designérem ve třech softwarových firmách, v dalších později zastával post kreativního ředitele.

Lamte si hlavu, může se to vyplatit

„Eternity II je hádanka, kterou luští lidé na celém světě už dva a půl roku a zatím neúspěšně. Hlavalam tvoří 256 čtverečků, každý má jinak obarvené hrany a ty hrany máte dát k sobě tak, aby vznikl určitý obrazec. **Kdo to dokáže jako první, získá dva miliony dolarů** – cenu, kterou vypsál jeden bohatý Angličan, který před tím sedm let zkoumal, jestli to je dobrá a dostatečně složitá myšlenka.“, uvedl v tisku pionýrům známý matematik, programátor a herní sběratel Jaroslav Flejberk, který nevidí v hlavolamech jen složité hádanky, ale i krásné umělecké předměty obestřené tajemstvím. Vlastní na 7 000 hlavolamů.

Zmrtvýchvstání

Ze světa chodí neustále zprávy o dalších a dalších vymírajících živočišných druzích. Skupině vědců se ale podařilo nalézt živočichy, **kteří desítky let lidské oko nevidělo a byli tak považováni za vyhynulé.** Informuje o tom stanice BBC. Jedná se např. o žabu, označovanou latinsky názvem *Hyperolius sankuruensis*, která žila a zdá se tedy, že stále ještě žije v Africe. Poslední kus byl spatřen v Zairu (tehdejší název pro současnou Demokratickou republiku Kongo) v roce 1979. Ještě zajímavější objev se povedl v Mexiku, kde další expedice spatřila malého mloka, latinsky označovaného jako *Chiropterotriton mosaueri*. Poslední záznamy o něm se datují dokonce do roku 1941.

Muž na měsíci

Lidé mohli teprve nedávno v Sydney poprvé spatřit unikátní, **teprve nedávno nalezené a údajně vůbec nejkvalitnější záběry astronauta Neila Armstronga na Měsíci.** Jde o záběry pořízené z Austrálie v době, kdy NASA ve Spojených státech teprve čekala na signál. Zachycuje první chvíle dvoučlenné posádky na Měsíci a sestup Armstronga ze žebříku na měsíční povrch. Důvod, proč svět tyto obrázky neznal, je jednoduchý. Ztratily se kdesi v archívech a dlouho nebyly k nalezení. Jeden australský astronom nyní řekl novinářům, že je nakonec objevili těžce poškozené. Lidé nyní mohou spatřit jejich digitalizovanou verzi. Podle něj jde přitom o kvalitnější záběry, než svět dosud zná.

Větrníky jsou skvělou hračkou i ozdobou, která je aktuální po celý rok. Pionýři z Kopřivnice se rozhodli na jednom z klubů Výtvarných činohrátek vyrobit papírové větrníky jen tak pro radost.

Materiál: barevný nebo vzorovaný tvrdý papír, tyčky kulatého profilu o průměru 0,5 – 1 cm, dřevěné korálky s otvorem, měkký měděný drát o průměru 1 – 1,2 mm.

Pomůcky: vrtačka nebo vrták na dřevo o průměru 1,5 – 2 mm, štípací kleště k odstříhnutí drátu a kulaté kleště k ohýbání drátu, tužka, nůžky, lepidlo, pravítko, kružítko.

Zdroj inspirace: Foukej, foukej větríčku. Nakladatelství Anagram.

Za Pionýrskou skupinu Kopřivnice Jelena Jurečková

2. Kružítkem udělejte 2 kolečka o poloměru 2 cm a 3,3 cm.
3. Jednotlivé díly vystříhněte. Do úzkých špiček udělejte dírky.

4. Velké kolečko rozdělte pravítkem a tužkou na 8 stejně velkých dílů.
5. Jednotlivé lopatky nalepte na kolečko.

6. Asi 1 cm od okraje vyvrtejte do tyče malou díрку a prostrčte jí drát dlouhý 20 cm, přičemž 5 cm by mělo na druhé straně vyčnívat.
7. Kratší konec omotejte několikrát pevně kolem tyče.
8. Na delší konec drátu navlékněte dřevěný korálek, velké kolečko, 8 špiček větrníku, malé kolečko a ještě jeden dřevěný korálek. Na konci drátu udělejte kleštěmi očko a zbytek odstříhnete.

